КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики та грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор
з науково-педагогічної та
навчальної роботи
_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
«___» _____ 2024 р.

ВИРОБНИЧА (МОВНА) ПРАКТИКА

для студентів

спеціальності 032 Історія та археологія
освітньої програми 032.00.02. Історія та археологія
вибірковий блок 2 - тематична спеціалізація “Країни Центрально-Східної Європи (Польща, Чехія, Словаччина)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 0991/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
_____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)
«___» _____ 20 24 р.

Київ-2024

Розробник: Брацкі Артур Себастіан, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства, д. ґабіліт. гуманіт. н.

Викладач: Чайка-Лукович І.С., старший викладач кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики та грінченкознавства
Протокол від “30” серпня 2024 року №11

Завідувач кафедри української літератури, компаративістики та грінченкознавства (Олена БРОВКО)

Програму практики погоджено з гарантом освітньої програми 032.00.02 Історія та археологія

Гаранти освітньої програми (Галина САГАН)

Програму практики перевірено 29 серпня 2024 року

Заступник декана з науково-методичної
та навчальної роботи (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ___ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ___ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ___ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ___ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

1. Опис практики
Виробнича практика (мовна)

Найменування показників	Характеристика практики
	денна форма навчання
Виробнича (мовна) практика	
Вид практики	вибіркова
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів	1
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин	90
Кількість тижнів	2
Форма семестрового контролю	залік

2. Бази практики

№	Типи установ	Місце проходження практики
1.	Публічна бібліотека імені Лесі Українки Відділ літератури іноземними мовами.	Бульвар Ігора Шамо, 2/7
2.	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка Бібліотека	вул.Левка Лукяненка, 13-Б

3. Мета і завдання практики полягають у:

Мета - оволодіння знаннями з фаху; оволодіння методами планування та розподілу часу (навичками, які демонструють здатність до врахування чітких вимог дисципліни, планування та управління часом); розвиток у студентів граматичних навичок, систематизації та поглибленні знань з нормативної граматики з елементами їх теоретичного осмислення, викладання та практичного застосування; вивчення тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації, та вільно вести розмову з носіями мови.

Завдання:

ЗК-5 Здатність спілкуватися іноземною мовою;
ЗК-8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

4. Результати навчання за дисципліною

У результаті проходження виробничої (мовної) практики студенти будуть здатні до критичної рефлексії на процес оволодіння мовою; реалізовувати основні управлінські функції аналізу, організації, контролю, самоконтролю в процесі перекладацької діяльності; складати різні види планів для організації процесу перекладу; робити самооцінку та оцінку результату/ продукту перекладацької діяльності та способам його досягнення.
Після проходження практика студент має:
ПРН-2 Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН-13 Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Організаційний (підготовка до проведення практики) 1) участь в установчій конференції; 2) ознайомлення з базою практики (наставник, напрямок роботи) та вимогами до звітної документації; 3) планування перекладацької діяльності; 4) пошук необхідних джерел.	10
Етап 2. Основний 1) відвідування Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в м. Києві та бібліотеки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка з написанням відповідного звіту; 2) письмовий переклад поетичного твору/ творів; 3) письмовий переклад публіцистичного тексту/ текстів; 4) письмовий переклад офіційно-ділового листа/ листів; 5) ведення щоденника практики.	70
Етап 3. Заліково-підсумковий 1) написання звіту про проходження практики; 2) оформлення результатів практики; 3) участь у звітній конференції.	10

Усього	90

6. Зміст практики

6.1. Організація і проведення виробничої (мовної) практики

Виробнича (мовна) практика розпочинається в Університеті з установчої конференції студентів-практикантів за обов'язковою присутністю групових керівників від кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

На конференції до відома студентів-практикантів доводять завдання практики, її зміст, форми та методи, обговорюють питання про підготовку й виконання перекладів, підбір матеріалу, дають рекомендації з обліку документації та складання звітності, визначають обов'язки протягом всього періоду практики. Керівник від Університету обговорює зі студентами-практикантами умови оформлення звітної документації, її затвердження та отримання заліку за результатами практики.

Перший тиждень відведений для загального ознайомлення студентів із завданнями, відвідування Відділу літератури іноземними мовами Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в м. Києві та бібліотеки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка з подальшим написанням звіту та виконання завдання – перекладу поетичного тексту.

Протягом першого тижня студенти відвідують бібліотеки, знайомляться з її історією, роботою та матеріальним фондом, який включає в себе друковані видання, аудіо- та відеозаписи, а після відвідування цієї установи складають у письмовій формі відповідний звіт обсягом не менше 1800 знаків з пробілами, у якому зазначають засвоєну інформацію щодо бібліотеки, свої спостереження, а також користь даного закладу для майбутнього перекладача та фахівця з польської мови.

Крім того, студенти здійснюють самостійний пошук і подальший письмовий переклад на українську мову поетичного твору або творів польською мовою загальним обсягом не менше 800 та не більше 1300 знаків з пробілами. Допускається використання як друкованих, так і електронних ресурсів. Робота має бути виконана самостійно та одноосібно, **праці з ознаками плагіату або машинного (електронного, автоматичного) перекладу до розгляду не прийматимуться.** Текст перекладу подається в друкованому та електронному вигляді разом із текстом оригіналу твору. Під час виконання роботи необхідно враховувати особливості української та польської мов, підбирати якнайточніші слова-відповідники, не спотворювати зміст, намагатися зберігати максимальну близкість до оригіналу, за можливості уникаючи дослівного підрядкового перекладу. Роботи, в яких буде збережено ритм і риму, оцінюватимуться вище.

На другому тижні практики студенти здійснюють пошук і письмовий переклад з польської мови на українську публіцистичного тексту або текстів загальним обсягом не менше 1800 та не більше 2300 знаків з пробілами. Допускається використання як друкованих, так і електронних ресурсів (зокрема, джерелом можуть бути сайти http://wiadomosci.gazeta.pl/ , https://wiadomosci.onet.pl , https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2 , https://fakty.interia.pl/ або аналогічні Інтернет-видання; студент самостійно

обирає тематику публікації: освіта, мова, політика, новини Польщі та світу, наука тощо). Робота має бути виконана самостійно та одноосібно, **праці з ознаками плагіату або машинного (електронного, автоматичного) перекладу до розгляду не прийматимуться.** Текст перекладу подається в друкованому та електронному вигляді разом із текстом оригіналу. Під час виконання роботи необхідно враховувати особливості української та польської мов, підбирати якнайточніші слова-відповідники, не спотворювати зміст, намагатися зберігати максимальну близкість до оригіналу, при цьому не вдаючись до калькування.

Наступний етап практики присвячується письмовому перекладу листа або листів офіційно-ділового стилю з української мови на польську (супровідний лист до резюме, мотиваційний лист для отримання закордонної стипендії, рекомендаційний лист для подачі документів для участі в навчальній/ стипендіальній програмі в польському ВНЗ, гарантійний, інформаційний лист, відмова, запрошення, підтвердження, претензія, сповіщення, звернення з проханням та ін.). Загальний обсяг – не менше 800 та не більше 1300 знаків з пробілами. Робота має бути виконана самостійно та одноосібно, **праці з ознаками плагіату або машинного (електронного, автоматичного) перекладу до розгляду не прийматимуться**. Текст перекладу подається в друкованому та електронному вигляді разом із текстом оригіналу. Під час виконання роботи необхідно враховувати особливості української та польської мов, підбирати якнайточніші слова-відповідники, звертаючи увагу на переклад характерних мовних кліше, не спотворювати зміст і не змінювати стиль, намагатися зберігати максимальну близкість до оригіналу.

По завершенню проходження практики студенти готують звіт, в якому необхідно зазначити які роботи було виконано (характер і обсяг), які з них виявилися найскладнішими та найпростішими (з обґрунтуванням), які знання та навички було отримано, якими новими словами поповнено свій лексичний запас тощо. Звіт, як і решта документації, пишеться студентом самостійно та одноосібно.

Протягом всього періоду проходження практики студенти ведуть щоденник практики, в котрому кожного дня відмічають, яку роботу виконували (відвідування конференції, бібліотеки, написання звіту, пошук матеріалів, робота зі словником, переклад поетичного, публіцистичного, ділового тексту та ін.). Щоденник повинен відображати всі дні практики.

6.2. Обов’язки та права студентів

У процесі практики **студент має право:**

- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації перекладацької (зі спеціалізації) практики;
- брати участь у конференціях;
- одержувати консультації від викладача Університету з усіх питань проведення практики;
- користуватися бібліотечним фондом Університету;
- використовувати як друковані, так і електронні ресурси.

Під час перекладацької (зі спеціалізації) практики **студент зобов'язаний**:

- виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики;
- проводити свою діяльність згідно з вимогами Статуту Університету, правилами внутрішнього розпорядку;
- виконувати розпорядження адміністрації Університету, викладачів, методистів, керівників практики;
- ретельно здійснювати переклад та інші передбачені програмою завдання;
- працювати самостійно, уникати плагіату, не користуватися електронними/автоматичними перекладачами;
- вчасно здавати керівнику документацію практики, оформлену відповідно до вимог;
- дотримуватися морально-етичних норм поведінки.

6.3. Обов'язки керівників практики

- забезпечувати умови для проходження практики;
- надавати роз'яснення щодо виконання завдань і підготовки документації;
- контролювати виконання студентами програми;
- перевірити звітну документацію студентів, виставити відповідні оцінки;
- дотримуватися морально-етичних норм поведінки.

7. Контроль досягнень

7.1. Звітна документація. Система та критерії оцінювання виробничої (мовної) практики

Після закінчення терміну виробничої (мовної) практики студенти звітують про виконання програми та протягом трьох днів надають документацію керівникам, які перевіряють її та оцінюють.

Навчальні досягнення студентів за підсумками перекладацької практики оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип пооопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь і навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю вміщено в таблицю.

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування установчої та звітної конференцій, участь в обговоренні результатів практики	10	2	20
2.	Відвідування Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в м. Києві Відділу літератури іноземними мовами та бібліотеки Київського	15	1	15

	столичного університету імені Бориса Грінченка з поданням відповідного звіту			
3.	Письмовий переклад поетичного твору/ творів	25	1	25
4.	Письмовий переклад публіцистичного тексту/ текстів	25	1	25
5.	Письмовий переклад офіційно-ділового листа/ листів	25	1	25
6.	Щоденник практики	15	1	15
7.	Звіт про проходження практики	15	1	15
Максимальна кількість балів				140
Коефіцієнт: 1,4				

7.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

1. Перший тиждень практики.

Відвідування Центральної міської бібліотеки імені Лесі Українки в м. Києві та бібліотеки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, написання відповідного звіту.

Ведення щоденника практики.

Пошук і самостійний письмовий переклад з польської мови на українську поетичного твору або творів загальним обсягом не менше 800 та не більше 1300 знаків з пробілами.

2. Другий тиждень практики.

Пошук і самостійний письмовий переклад з польської мови на українську публіцистичного тексту або текстів загальним обсягом не менше 1800 та не більше 2300 знаків з пробілами.

Самостійний письмовий переклад з української мови на польську ділового листа або листів загальним обсягом не менше 800 та не більше 1300 знаків з пробілами.

Ведення щоденника практики.

Написання звіту про проходження практики.

Кількість балів за виконану студентом-практикантом роботу залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід;
- ✓ ініціативність у діяльності;
- ✓ відповідність оформлення документації вимогам.

7.3. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Проведення контролю здійснюватиметься за сумарною кількістю балів, що є результатом поточного оцінювання, поділених на коефіцієнт 1,4 (див. табл.).

Критерії оцінювання якості виконання перекладів

Переклад текстів оцінюється згідно з основними вимогами до виконання письмового перекладу. Основні критерії оцінки якості можна сформулювати у такий спосіб:
1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно практикант зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно його викладено у похідному тексті; відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки тощо); наявність всього фактичного матеріалу (відсутність пропусків і скорочень);
2) дотримання перекладачем відповідного стилю – у тексті перекладу стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу повинні відповідати оригіналу, тобто необхідно враховувати відмінності художнього, публіцистичного, офіційно-ділового та ін. стилів у різних мовах;
3) лексична та граматична правильність тексту перекладу – врахування лексичних та граматичних помилок;
4) збереження жанру – при перекладі поезії бажано зберігати риму та ритм (такі роботи оцінюватимуться вищими балами, ніж підрядкові переклади);
5) самостійність виконання – тексти перевіряються на наявність плагіату та машинного (електронного, автоматичного) перекладу.

7.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90 балів	**Відмінно** – відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	**Добре** – в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	**Задовільно** – посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
F, FX	1-59	**Незадовільно з обов'язковим повторним**

	балів	**проходженням** – досить низький рівень знань / умінь / навичок, що вимагає повторного проходження

ДОДАТКИ

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА
Кафедра української літератури, компаративістики та грінченкознавства

ДОКУМЕНТАЦІЯ
Виробничої (мовної) практики

*Студента(ки)*_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

курс
*група*_____
спеціальність
(шифр, назва)
*керівник*_____

Київ-2024

7. ДОКУМЕНТАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ (МОВНОЇ) ПРАКТИКИ

1. Щоденник практики.
2. Звіт про відвідування Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в м. Києві Відділу літератури іноземними мовами та бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка із зазначенням таких даних:
- дата відвідування;
- характер діяльності студента в бібліотеці;
- здобута інформація;
- користь відвідування цієї установи для студентів, майбутніх перекладачів і фахівців у галузі польської мови;
- знайдені матеріали для розвитку мовленнєвої компетенції;
- можливі проблеми, що виникли під час перебування в бібліотеці та користування її ресурсами, і шляхи їх подолання.
3. Звіт про проходження практики, в якому має бути зазначено:
- період проходження практики;
- опис діяльності студента протягом звітного періоду;
- перелік завдань, обсяг, ступінь виконання;
- оцінка ступеня складності завдань з обґрунтуванням;
- перелік можливих проблем, з якими зіткнувся студент, і шляхи їх подолання;
- матеріали та ресурси, використані під час виконання завдань;
- здобуті знання, вміння та навички;
- нові слова, якими було поповнено лексичний запас студента;
- вплив практики на розвиток мовленнєвої компетенції.
4. Письмовий переклад поетичного твору/ творів з польської мови на українську.
5. Письмовий переклад публіцистичного тексту/ текстів з польської мови на українську.
6. Письмовий переклад офіційно-ділового листа/ листів з української мови на польську.

Вся документація оформлюється за наступними вимогами: шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5 пт, всі поля – 2 см, абзац – 1,25 см. Вирівнювання тексту «за шириною», вирівнювання назви – «по центру».

З р а з о к

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА
Кафедра української літератури, компаративістики та грінченкознавства

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

*Студента(ки)*_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

курс
*група*_____
спеціальність
(шифр, назва)

Київ-2024

Перший тиждень практики *(з … по … 20__ р.)*				
Дата	**Вид роботи**	**Труднощі**	**Шляхи подолання труднощів**	**Досягнутий результат**

Підпис_____

Другий тиждень практики *(з … по … 20__ р.)*				
Дата	**Вид роботи**	**Труднощі**	**Шляхи подолання труднощів**	**Досягнутий результат**

Підпис_____

З р а з о к

ЗВІТ

про проходження виробничої (мовної) практики

з_____ по_____ 20___ р.

*Студента(ки)*_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

курс

*група*_____

спеціальність

(шифр, назва)

(Текст звіту)

Дата Підпис

З р а з о к

ЗВІТ

про відвідування Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в місті Києві Відділу літератури іноземними мовами

*Студента(ки)*_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

курс
*група*_____
спеціальність
(шифр, назва)

(Текст звіту)

Дата Підпис

З р а з о к

ПІБ виконавця перекладу

Переклад поезії

Назва твору, ім’я та прізвище автора

Текст оригіналу	Текст перекладу

З р а з о к

ПІБ виконавця перекладу

Переклад публіцистичного тексту

Назва статті

Посилання на джерело

Текст оригіналу
Текст перекладу

З р а з о к

ПІБ виконавця перекладу

Переклад офіційно-ділового тексту

(Назва документа, наприклад, «Рекомендаційний лист»)

Текст оригіналу
Текст перекладу

8. Рекомендовані джерела

Основна література до курсу

1. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2002. – 280 с.
2. Олікова М. О. Теорія і практика перекладу: [навчальний посібник]. – Луцьк: Вежа, 2000. – 170 с.
3. Основи перекладу: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для ф-тів та ін-тів міжнародних відносин / Г. Е. Мірам, В. В. Дайнеко, А. А. Тарануха, М. В. Грищенко, О. М. Гон. – 2-е вид., виправ. та доповн. – К.: Ніка-Центр, 2005. – 277 с.
4. Grynberg H. Przekleństwo przekładu albo jak się grzebie literaturę // Kwartalnik Artystyczny. – 2002. – № 2. – s. 87-102.

Електронні ресурси

1. Польський Інститут у Києві [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.polinst.kyiv.ua/
2. Теорія і практика перекладу: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т, бібліотека; уклад. Л. Дейнека. – Луцьк, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://docplayer.net/69893710-Teoriya-i-praktika-perekladu.html#show_full_text
3. Centrum Informacyjne Instytutu Polskiego w Kijowie [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://xn--szukamksiki-4kb16m.pl/SzukamKsiazki/katalog/index.html?selectedBib=511000904
4. Gazeta. Wiadomości [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/0,0.html
5. Interia. Fakty [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://fakty.interia.pl/
6. Onet. Wiadomości [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://wiadomosci.onet.pl
7. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka. Teoria przekładu: wybór literatury [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.pbw.lodz.pl/zestawienia_38.htm
8. Szczypiorski A. Uwagi o sztuce przekładu: (zwierzenia pisarza) // Biblioteka. – 2000. – № 4. – s. 47-56 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Biblioteka/Biblioteka-r2000-t4_(13)/Biblioteka-r2000-t4_(13)-s47-56/Biblioteka-r2000-t4_(13)-s47-56.pdf
9. TVN24. Wiadomości ze świata [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2

Додаткова література

1. Bednarczyk A. W poszukiwaniu dominanty translatorskiej. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008.

2. Bogucki Ł. Tłumaczenie wspomagane komputerowo. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009.
3. Bukowski P., Heydel M. (red.) Współczesne teorie przekładu. Antologia. – Kraków: Wydawnictwo Znak, 2009.
4. Hejwowski K. Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2004.
5. Jopek-Bosiacka A. Przekład prawny i sądowy. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
6. Krysztofiak M. Przekład literacki we współczesnej translatoryce. – Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 1996.
7. Legeżyńska A. Tłumacz i jego kompetencje autorskie. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1999.
8. Lewicki R. (red.) Przekład. Język. Kultura. – Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2002.
9. Nowicka-Jeżowa A., Knysz-Tomaszewska D. Przekład literacki. Teoria, historia, współczesność. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1997.
10. Pieńkos J. Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki. – Kraków, 2003.
11. Pisarska A., Tomaszkiewicz T. Współczesne tendencje przekładoznawcze. – Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 1996.
12. Tabakowska E. Językoznawstwo kognitywne a poetyka przekładu. – Kraków: Universitas, 2001.
13. Tomaszkiewicz T. Przekład audiowizualny. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
14. Tomaszkiewicz T. Terminologia tłumaczenia. – Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 2006.
15. Tryuk M. Przekład ustny konferencyjny. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
16. Tryuk M. Przekład ustny środowiskowy. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.